І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 150. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го СЕРПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 8, 1962 No. 150. VOL. LXVIII.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВІДНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ВЗАЄМИН МІЖ ЗДА І ПЕРУ

Вашингтон. — Тут з урядових джерел заповідають, що відновлення дипломатичних взаємин між З'єдиненими Державами Америки і Перу, як і продовження американської допомоги для Перу в рямках президентської „Програми для Поступу" наступить уже в найближчому часі. ЗДА зірвали зв'язки з Перу після того, як там прийшла до влади військова хунта, яка переворотом 18-го липня повалила конституційний уряд, касуючи вислід червневих виборів, яким закидувала неправильності. Відновлення дипломатичних взаємин тепер буде рівнозначне з визнанням хунти за леґальну владу країни. Все ж таки в урядових колах вважають, що акція президента Кеннеді із зірванням дипломатичних взаємин з Перу після військового перевороту „зробила своє", бо відібрала охоту до подібних акцій в інших південно - американських країнах, а коли мова про Перу, то й там ця акція не допустила до встановлення військової диктатури. Зірвання взаємин урядом ЗДА військова хунта в Перу відчула досить дошкульно, також з уваги на рівночасне припинення економічної допомоги. Тому хунта, йдучи назустріч вимогам уряду ЗДА, пішла на далекойдучі поступки, звільнила заарештованого початково президента країни, привернула конституційні права і громадські вольності та запевнила вільні вибори в червні 1963-го року. Дальшою і, мабуть, головною причиною того, що ЗДА рішилися відновити дипломатичні взаємини з Перу, вважається факт, що військовий переворот та створення військової хунти були в більшості апробовані населенням країни.

Секретар торгівлі критикує інтервенцію уряду в сталевій індустрії

Ню Йорк. — Секретар торгівлі Лютер Годжес, виступивши тут минулої неділі на передаваній телевізією дискусії „Ню Йорк Форум", заявив одверто, що він у принципі не погоджується з інтервенцією президента Кеннеді проти підвищення цін на сталь, але тим не менше він в тому часі всеціло піддержував акцію Президента. Годжес признався, що він вже тоді твердив, що „чим менше урядової інтервенції в бизнесі, тим краще" та що він і сьогодні визнає ту саму засаду, але все ж таки вважає, що Президент мав тоді повне право на інтервенцію в інтересі широкої публіки, бо хоч сталева індустрія і має право визначати ціни на свої продукти, то вона зробила це в найбільш невідповідному часі і в найбільш невідповідний спосіб.

Айзенгавер „волів би піти до в'язниці..."

Ню Йорк. — Попередній президент Двайт Д. Айзенгавер твердить, що він, бувши фармером, „волів би піти до в'язниці", ніж скоритися законові про контролю продукції худоби, яку передбачав піддержуваний урядом президента Кеннеді законопроєкт, що його вже відкинув Конгрес. Айзенгавер також гостро критикує „божевільні зусилля" уряду в теперішніх перегонах вислати на Місяць ракету з людською залогою. Свою опінію про ці та ряд інших проблем внутрішньої і закордонної політики висловив колишній президент ЗДА Двайт Д. Айзенгавер у своїй статті, що опублікована в найновішому виданні журналу „Ди Сатирдей Івнінг Повст".

Переписне бюро передбачає, що за 18 років ЗДА матимуть 259 мільйонів населення

Вашингтон. — Бюро Перепису Населення передбачає, що З'єдинені Держави Америки матимуть від 225.963 000 до 235,275,000 населення в 1975-му році і 245,735,000 до 259,584,000 населення п'ять років пізніше, себто в 1980-му році. Раніше вже згадане Бюро заповіло, що в 1965-му році кількість населення Америки виноситиме 194 до 196 мільйонів, а в 1970-му році від 208.931,000 до 214,222,000. Ця статистика зроблена вченими демографами на підставі теперішнього розвитку і його тенденцій. Дотеперішня практика таких передбачувань досить точно виправдується і ними користується індустрія, купецтво та уряд у своїх плянуваннях на майбутнє.

Смерть Мерилін Монро викликала найширший відгомін в Америці і світі

Трагічна смерть фільмової зірки Мерилін Монро викликала справді найширший відгомін в американській та світовій пресі. Цю фільмову зірку, що мала сумне дитинство та не менш сумне життя, хоча виступала майже виключно у веселих і життєрадісних ролях, знайдено неживою в її спальні в неділю, 5-го серпня, а біля неї порожню пляшинку від наспаних таблеток, що їх записав їй лікар на три дні. Урядово стверджено, що смерть артистки не була „природня" і загально припускається, що вона наложила на себе руку, хоч не знайдено жадного виясненния ані записки в цій справі. Всі американські газети, включно із поважними щоденниками, як „Ню Йорк Таймс" та „Ню Йорк Геральд Трибюн", подали цю вістку на перших сторінках, широко описуючи життєву трагедію артистки-комедіянтки.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДКРИТО ДЕВ'ЯТИЙ З ЧЕРГИ КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА З УЧАСТЮ 50 СТУДЕНТІВ

Союзівка, Кергонксон. — Кругло 50 студентів, у цьому 27 дівчат і 23 юнаки, бере участь у вже дев'ятому з черги Курсі Українознавства, що почався формально на цій оселі Українського Народного Союзу в понеділок, 6-го серпня і триватиме до четверга, 30-го серпня. Курси ці влаштовує щорічно вже від дев'яти років Український Народний Союз при співпраці Ліґи Української Молоді Північної Америки та споріднених організацій. Формальне відкриття 9-го Курсу попереджено Службою Божою, яку відправив у новій каплиці всч. о. Любомир Гузар, у приявності студентів, їх учителів та гостей Союзівки. У проповіді о. Гузар підкреслив, що ці курси відкривають молодим людям двері до великого добродійства, що ним є знання і поширювання української правди. Після Служби Божої курсанти, учителі і гості зібралися у великій залі нового павільйону, де курсантів і гостей вітав від імени учительського збору директор курсів проф. д-р Василь Стецюк. Від імени Українського Народного Союзу курси відкрив, вітаючи студентів і учителів, гол. предсідник Йосип Лисогір. З відповідними промовами виступали приявні на оселі на відпустці гол. секретар д-р Ярослав Падох та головна радна адв. Анна Чопик. Управитель Союзівки Данило Слободян познайомив курсантів з правильником їх побуту на оселі. Ліґу Молоді на цій врочистості репрезентував її голова Володимир Воднар, Культурну Фундацію Ліґи заступав п. Вол. Вакад, а інж. Євген Волошин репрезентував Т-во Українських Професіоналістів. На курсах, подібно, як і в минулих роках, навчатимуть українознавчих предметів директор курсів проф. д-р Василь Стецюк, що є рівночасно репрезентантом Українського Вільного Університету, який має моральний протекторат над курсами, проф. Іван Влизнак, проф. Мирон Куропась, що на останній конвенції УНСоюзу був обраний на головного радного цієї великої організації, та п. Галя Савчак. У програму навчання входять українська мова і література, історія, географія і культура. Додатково курсанти знайомляться з виробництвом українського національного інструменту бандури, чого в цьому році навчатиме Еміль Гришко з Культурної Фундації Ліґи Молоді, як також навчаються українських танців, інструкторами яких є пп. Вол. Вакад і адв. Іван Фліс. Співу навчає п. Галя Савчак, що також окремо опікується курсантками. Негайно після врочистостей відкриття та полагодження дальших формальностей, зокрема поділу студентів на більше і менше заавансовані курси, почалися реґулярні лекції.

На курси зголосилися студенти не тільки з довколишніх стейтів, як Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсилвенія, Коннектикат, Массачусетс, але і з дальших, як Іллиной, Мишиґен, а навіть Флорида, Ню Мексико, Небраска та, очевидно, з Канади.

Раск піддержує законопроєкт в справі Телстару

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск, складаючи свідчення перед сенатською Комісією закордонних справ, вповні піддержував законопроєкт про створення контрольованої урядом приватної корпорації, що відала б штучними комунікаційними сателітами Землі типу Телстара, за посередництвом якого можна передавати на ввесь світ телевізійні і радіові програми. Раск уважає, що піддержуваний урядом законопроєкт, що є тепер на порядку Сенату, вповні відповідає та забезпечує інтереси американської закордонної політики. У цій самій справі свідчив, піддержуючи законопроєкт, також директор урядової Інформаційної Агенції, що включає міжнародні радіопередачі „Голос Америки", — Едвард Р. Морров.

ЗАВЕРШЕНО ПІДГОТОВУ ДО ВЕЛИКОЇ ЮВІЛЕЙНОЇ ПЛАСТОВОЇ ЗУСТРІЧІ

Іст Четгем, Н. Й. (ОК) — Організаційна Комісія Ювілейної Пластової Зустрічі, що запляновала на дні від 28-го серпня до 3-го вересня ц. р. у 50-річчя Пласту, закінчила свої праці останньою підготовчою нарадою, яка відбулася 4-5 серпня на „Вовчій Тропі" Пластової Оселі в Іст Четгем, де проходитиме Зустріч. В нарадах, якими проводив голова Комісії ЮПЗ, взяли участь м. і. голова Головної Пластової Булави пл. сен. О. Бойчук, голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. О. Кузьмович, діючий голова ОК ЮПЗ і її комендант пл. сен. Ю. Ференцевич, організаційний референт пл. сен. Ю. Крижанівський, господарський референт пл. сен. Я. Бойдуник, технічний референт пл. сен. В. Шехович та референти опіки гостей пл. сен. Р. Рогожа і інж. Р. Барановський. Ювілейна Пластова Зустріч заповідається незвичайно чисельно. До 1-го серпня ц. р. організаційний референт зареєстрував 1.200 пластунок і пластунів до участі в Зустрічі. Крім цього, напливають зголошення громадян і батьків з терену ЗДА і Канади, що бажають бути на цій Ювілейній Пластовій Зустрічі в днях 1 - 2 вересня, призначених для відвідин гостей. Великою працею цілого року і спільним зусиллям Організаційної Комісії приготовлено все для приміщення і таборування такої великої кількости пластунства. Поодинокі табори будуть розміщені у шатрах на розкинених полянах 350-акрової оселі. Прохарчування буде відбуватися самостійно куренями. Постачанням харчів і води займеться господарська референтура. При сподіваній вже сьогодні кількості гостей в днях 1-2 вересня, провід ЮПЗ звертає увагу на неможливість прохарчування та приміщення всіх присутніх на терені ЮПЗ. Всі ближчі інформації для громадянства про Зустріч враз із поясненням доїзду програми і т. п. будуть поміщені на пластовій сторінці „Свободи" з датою 18-го серпня ц. р., як також у окремих виданнях газетки ЮПЗ, що буде появлятися в часі від 28 серпня до 3-го вересня ц. р.

Українець прийнятий в члени Крайового Пресового Клюбу

Дітройт, Миш. (В. П.). — Дирекція Крайового Пресового Клюбу в Дітройті прийняла нещодавно в свої члени відомого українського діяча і громадянина, адвоката д-ра Дениса Квітковського. Згаданий Пресовий Клюб має свою централю у Вашингтоні і свої відділи в усіх більших містах Америки. Д-р Д. Квітковський, що тепер веде тут свою адвокатську канцелярію, має за собою багато років видатної журналістичної діяльности, головно в Рідному Краю, в його рідній Буковині, де він був редактором часопису „Самостійність", який появлявся в Чернівцях, та співредактором „Самостійної думки" там же. Він був співредактором відомої монографії „Буковина", що появилася недавно в ЗДА.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН НА ЯМАЙЦІ

В урочистостях проголошення незалежности Ямайки бере участь як репрезентант президента Кеннеді віце-президент Линдон Б. Джансон. На фото: Джансон в оточенні зацікавленої його особою ямайської дітвори.

В Альжирі діють три виконні уряди

Альжир. — Із встановленням порозуміння між альжирськими націоналістичними провідниками, у теперішній час в Альжирі існують і діють три виконні органи державної влади. Не зважаючи на домову в справі Політичного Бюра, яке має перейняти функції Тимчасового Уряду, цей Тимчасовий Уряд, очолюваний Беном Кеддою, діє далі, як і попередньо, виконуючи свої функції і прероґативи, і видаючи все нові свої розпорядження. Водночас діє як виконний орган Фронту Національного Визволення і видає свої розпорядження, обов'язуючі для всієї країни Політичне Бюро, очолюване Кідером і Бен Беллею. Крім обидвох цих виконних органів існує в Альжирі ще й третій — Перехідна Екзекутива, встановлена у висліді французько-альжирського перемир'я. Згідно з постановами перемир'я ця Перехідна Екзекутива має виконувати державно - адміністраційну владу над Альжиром аж до часу скликання Конституанти. Президентом цієї Екзекутиви є Абдеррахмане Фарес. Як повідомляють з Парижу, представники альжирських націоналістів виступили востаннє із закликом до колишніх европейських поселенців Альжиру, що внаслідок воєнних подій втекли були на територію Франції, щоб вони верталися до Альжиру і брали участь у політичній та господарській відбудові країни.

На Всесвітньому фестивалі молоді в Гельсінках розкидувано українські летючки

Гельсінки, Фінляндія. — На т. зв. „Всесвітньому фестивалі молоді і студентів", що був влаштований тут московською централею світового комунізму в днях 29-го липня до 6-го серпня ц. р., були розкидувані летючки мовами різних, поневолених Москвою народів, в тому теж й українські, друковані українською та іншими мовами. В одній з таких летючок, зверненій до української молоді й українських учасників фестивалю з поневоленої України і підписаній Організацією Українських Націоналістів, висловлено заклик до цієї молоді призадуматися над такими питаннями, як те, чому Фінляндія була обрана Москвою для влаштування цього комуністичного фестивалю, хто на ньому репрезентує молодь України, чому Україна не має права вислати на фестиваль групу молоді так, як це роблять, нібито в незалежній формі, Польща чи Угорщина, і чому українська молодь не має права репрезентувати перед світом сама свою батьківщину і завжди й усюди мусить виступати тільки під загальносовєтською фірмою. Подавши в дальшому основний розгляд цих питань і зробивши висновки з них, у летючці висловлюється рішучий протест проти пропаганди війни в СССР, проти підступного московського курсу „миру й розброєння", за яким приховується агресивний зміст, проти шалених московських перегонів в озброєнні і проти поневолювання українського й інших волелюбних народів.

У Хмельницькому на Поділлі засуджено до розстрілу дві особи, чотирьох інших на ув'язнення

Київ. — „Радянська Україна" в числі за 2 серпня 1962 р. подала звідомлення із судової залі п. н. „Золото і мотлох", в якому розповідається про „злочинні дії" групи місцевих, мовляв, спекулянтів й ошуканців. Головним обвинуваченим у процесі, що відбувався в Хмельницькому (колишній Проскурів) перед колеґією в кримінальних справах Хмельницького обласного суду, був Яків Пойзнер, комірник заготівельної контори Ружичнянської райспоживспілки, який з допомогою фальшивих вагових тягарців обважував покупців і за „зароблені" гроші систематично скуповував золото, чужоземну валюту, провадив „заборонені законом валютні операції". Разом з Пойзнером були суджені за „валютні махінації" ще п'ять інших осіб, усі, як показують прізвища, теж жидівського походження, Ш. Куріс, Ю. Гольденфарб, М. Шнайдер, Х. Кац і С. Грінберг. З-поміж них Шнайдер мав обкрадати покупців, продаючи на вулицях Хмельницького сироп і воду і за „нажиті" в цей спосіб гроші купуючи золото, коштовні хутра і чужоземну валюту. Куріс і Гольденфарб дороблялися, як твердить акт обвинувачення, працюючи „позаштатними заготівниками утилю в Ружичнянській райспоживспілці" і міняючи по селах різні товари щоденного вжитку за непотрібне ганчір'я. Крім цього вони обидва мали займатися теж спекуляцією золотом у зливках і американськими й канадійськими долярами. Допомагала Пойзнерові у його спекуляційних діях його ж рідна сестра С. Грінберг. В усіх підсудних сконфісковано 30 кілограмів золота, багато золотих виробів і чужоземної валюти. У висліді процесу Пойзнера і Куріса засуджено до „найвищої міри покарання — розстрілу" з конфіскатою усього майна і четверо дальших підсудних Гольденфарба, Шнайдера, Каца і Грінберг на тюремне ув'язнення від 7 до 15 років.

СОВЄТИ ЗАГАНЯЮТЬ ЖЕНЕВСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ДАЛІ В СЛІПИЙ КУТ

ДЕТОНУВАННЯ БОМБ ВЕЛИКОЇ ПОТУЖНОСТИ НАД НОВОЮ ЗЕМЛЕЮ БУЛО ПОПЕРЕДЖЕНЕ СЕРІЄЮ НУКЛЕАРНИХ ВИПРОБУВАНЬ МЕНШОЇ СИЛИ НА СИБІРІ

Женева. — У відповідь на представлені головою американської делеґації Артуром Г. Діном нові американські пропозиції щодо міжнародної інспекції над здійснюванням контролі про заборону нуклеарних випробувань, в яких ЗДА пішли на далекойдучі концесії для Совєтського Союзу у своїх вимогах щодо національного складу інспекційних команд на території СССР, совєтська делеґація заявила, що совєтський уряд сумнівається в реальність цих пропозицій і не бачить ніяких виглядів на те, щоб з їх допомогою можна було добитися порозуміння щодо справді ефективної заборони нуклеарних випробувань. Займаючи становище до пропозиції і концесій ЗДА, представлених Діном, голова совєтської делеґації Валеріян А. Зорін заявив, що він не бачить основної зміни в американській позиції щодо здійснювання дискутованої інспекції, і що Совєти далі будуть обстоювати свою вимогу загального попереднього знищення всіх ракет й інших засобів використовування атомової зброї, як передумови загального розброєння. Поставившися неґативно до американських суґестій і концесій, Зорін не виключив можливости дальших розмов на цю тему і ствердив, що пропозиції ЗДА потребують ще основнішого розгляду. Водночас із цим представники інших, зокрема невтральних держав, членів женевської конференції для атомового роззброєння, виступили на понеділковій сесії цієї конференції з домаганням негайного „нуклеарного перемир'я" між атомовими потугами світу, заявляючи, що неможливо говорити про атомове розброєння в супроводі детонування все нових атомових бомб. Відкидаючи у Женеві запропоновані З'єдиненими Державами Америки можливості успішної міжнародної інспекції над дотримуванням заборони атомових випробувань, Совєтський Союз, з другого боку, продовжував теж і в понеділок 6 серпня започатковану ним серію атомових випробувань. Згідно із повідомленням із різних держав, Совєти детонували також і в понеділок, так же само, як це було в неділю, свою чергову нуклеарну бомбу, трохи меншої, бо 30-меґатонової потужности. Відбулося це випробування на великій висоті, в повітрі. Як виявляється тепер, обидва останні совєтські випробування, недільне і понеділкове, не були першими в новій серії совєтських атомових спроб. Згідно із ствердженням американської Атомової Комісії, совєтські випробування почалися вже кілька днів перед тим на Сибірі, де в Новопалатинській області детоновано декілька бомб меншої потужности. З огляду на їх невелику силу, факту здійснення цих спроб на Сибірі не змогли зареєструвати шведські й інші викривальні станції.

Переговори в справі участи Великої Британії в Европейському Спільному Ринку будуть продовжуватися

Брюссель. — Не зважаючи на основні розбіжності, а то й імпас в дотеперішніх переговорах щодо включення Великої Британії в Европейську Економічну Спільноту, що виявилися особливо у неділю 5-го серпня ц. р. під час обговорювання можливости знайдення відповідної бази для членства Великої Британії в цій Спільноті, в політичних колах, зближених до держав Спільного Ринку і Великої Британії, не виключають дальших переговорів у цій справі. Беручи до уваги реальні обставини і можливості, представники заінтересованих держав сподіваються, що започатковані, хоч і досі безуспішні, переговори будуть продовжуватися і триватимуть кілька місяців. Рахуються теж з евентуальністю, що й порозуміння, якщо воно буде досягнуте, буде тільки частинне.

Ген. Вокер твердить, що значення облоги Сталінграду було дуже перебільшене

Даллас, Текcас. — Колишній генерал Едвін А. Вокер заявив тут у своїй розмові з журналістами, що справа нібито героїчної совєтської оборони Сталінграду, двадцять років тому, була роздута совєтською пропаґандою до неможливих меж, щоб з допомогою цього перебориення дістати від ЗДА більше військового виряду і харчів. На думку Вокера, в Сталінграді не було ніякої великої облоги. До цього совєтського міста підійшло було тільки 30.000 німецьких вояків, які й довершили трьох нападів на місто. Висловив цю свою оцінку Вокер на підставі рапорту, переданого свого часу до Пентагону американським генералом Джаном В. О'Деніслом, який перебував два роки у Москві з американською військовою місією. Ген. Деніел, тепер пенсіонований, живе в Сан Дієго в Каліфорнії. У своєму рапорті для Пентагону О'Деніел твердив, що він перебував чотири дні в Сталінграді і не одержав там ніякого підтвердження, щоб німці атакували це місто з'єднаннями, численнішими, як один полк. Ген. О'Деніел мав заявити, що один американський корпус із звичайною артилерією міг би був зайняти Сталінград у кількох днях. Секретаріят оборони ЗДА не зайняв покищо ніякого становища до ревеляцій ген. Вокера, який є контроверсійною фіґурою в американському політичному житті.

В АМЕРИЦІ

● Вибраний на президента південноамериканської держави Колюмбії Ґілєрмо Леон Валенсія, провідник консервативної партії, інавґурація якого призначена на вівторок, дня 7-го серпня, відбував останніми днями безупинні наради й зустрічі в справі сформування нового колюмбійського уряду. Попередником Валенсії на становищі президента був ліберал д-р Альберто Ллерас Камарґо.

● Уряд Фіделя Кастра на Кубі виступив минулого тижня з новим обвинуваченням проти ЗДА. Він твердив, що в тижні від 25 до 31 липня ц. р. З'єдинені Держави були спричинниками 27 „порушень" кубинської повітряної і морської території. Водночас із цим командування кубинського летунства виступило із скаргою, що американці зактивізувалися у шпигунських діях проти Куби.

● Згідно із звідомленням секретаря праці Артура Дж. Голдберга, у фіскальному році, що закінчився дня 30-го червня цього року, виплачено безробітним федеральних допомог на суму 2,700,000,000 долярів. Були виплачені ці допомоги шість мільйонам осіб, на 20 процентів менше, як у минулому фіскальному році. Крім того виплачено 134,063,979 долярів 263,918 незатруднених федеральних робітників і службовиків.

У СВІТІ

● З Дамаску повідомляють, що Ірак концентрує військо на східній границі Сирії, щоб допомогти цій країні у „війні нервів" з Об'єднаною Арабською Республікою. Прем'єр Іраку Абдуль Карім Кассім заявив, що ці мілітарні заходи відбуваються з його доручення. Сирійський прем'єр Вашір аль-Азмаг сповістив, що його уряд не звертався до ніякої з арабських країн за підтримкою, а тільки вимагав скликання Ради Арабської Ліґи для розгляду актів аґресії і втручання Об'єднаної Арабської Республіки у внутрішні справи Сирії.

● Совєти повідомили індійський уряд, що вони не зможуть доставити обіцяного Індії електричного виряду, потрібного їй для електрифікації найважливіших господарських ділянок. Згідно із заявою совєтського уряду, причини цього є економічні, а не господарські. В результаті совєтської неспроможности Індія буде мусіти зрезиґнувати із пляну збільшити продукцію електро-енерґії до 12,700,000 кіловатів у 1966 р. В політичних колах переконані, що Москва обіцяла Індії більше цього електричного виряду, як взагалі могла їй дати.

● До Великої Британії прибув і бере участь у зібраннях англійських „фашистів" всупереч виразній забороні адміністраційних чинників так і провідник американських „нацистів" Джордж Линкольн Роквел.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Дві політичні концепції

Колишній заступник державного секретаря, а тепер спеціяльний дорадник Президента в азійсько - африканських та південно - американських справах, Честер Бовлс, з'ясував у своїй статті в недавньому недільному додатку до „Н. Й. Таймсу" дві політичні концепції, які — на його думку — діють в Америці у підході до Совєтського Союзу. Одна з тих концепцій — каже він — визнає строгий поділ на світ комуністичний і вільно - демократичний, вірить, що тільки один із тих світів може перемогти, і не бачить ніякого глузду в будь-яких між ними контактах та культурно - економічних договорах. Це, мовляв, та рішуча політика, яка в останніх тижнях проявилася в Конґресі в рішенні Сенату обмежити кредити для Індії у відплату за її військову акцію проти Гої, за виступи Крішни Менона в Об'єднаних Націях і за переговори з Москвою в справі закупу джетів. Ця рішуча політика — каже Бовлс — продиктувала Палаті Репрезентантів резолюцію проти уділювання допомоги Польщі й Югославії. Бовлс одверто й безпосередньо не засуджує тієї концепції і політики, але не залишає ніякого сумніву, що він є прихильником концепції іншої — елястичної, чи пак більш реалістичної політики.

Бовлс не заперечує потреби принципів у закордонній політиці. Він твердить, що американська закордонна політика має такі три засадничі принципи: 1) конечність розпоряджати великою військовою силою, щоб бути спроможною відбити евентуальну агресію; 2) визнання факту, що атомова війна привела б до винищення людського роду і 3) що за останніх 20 років у політичних і економічних силах світу зайшли такі радикальні зміни, що вони позначились на житті сотень мільйонів азійців і африканців. Бовлс твердить, що ці три принципи мусять бути додержувані у холодній війні з комуністами. Перемогу в цій війні він бачить у якнайбільшій гнучкості політики, при чому виразно рекомендує підтримування відсталих країн Азії й Африки без уваги на те, чи їхні виступи в ОН приємні Америці чи ні, і уділювання допомоги таким комуністичним країнам, як Польща й Югославія, щоб люди в тих країнах знали, що вони не є цілковито залежні від Совєтів. Бовлс, колишній американський амбасадор в Індії, прив'язує величезне значення до розвитку подій в Індії. Він твердить, що Індія, найбільша й найгустіше після комуністичного Китаю заселена азійська країна, найближча сусідка Китаю, своїм економічним розвитком, внутрішньополітичним ладом і культурним поступом доказує наявно всім азійсько - африканським народам вищість демократичної системи над комуністичною, бо в той самий час у комуністичному Китаї панують голод і велике політичне напруження. Тому, каже він, не слід хвилюватися діями індійців, що не йдуть по лінії думок і смаку американців, а слід підтримувати Індію в її суперництві з червоним Китаєм.

У цих заввагах Бовлса, безумовно, чимало логіки. Справа тільки в тому, як далеко має посуватися ця так звана елястична політика. Коли Бовлс, закордонно - політичний дорадник Дж. Ф. Кеннеді під час його виборчої кампанії, був ще кандидатом на державного секретаря, ми читали в коментарях американської преси, що та кандидатура відпала саме внаслідок занадто великої „гнучкости" у його відношенні до комуністичного світу. Ми читали, що він ніби був звеличником „п'ятьох принципів співіснування", що їх склали Неру й Чу Ен-лай. Через те, ніби, був він недовгий час заступником державного секретаря Діна Раска. Отож, теоретичні міркування можуть бути правильні, але щойно практична політика виявляє їхню дійсну вартість. Досі завелика політична „елястичність" у відношенні до Совєтів завжди кінчалася трагічно для тих, хто її практикував.

Московський цинізм і облуда

Протягом довгих місяців Совєтський Союз був тереном безупинних протестаційних мітинґів, організованих комуністичним режимом проти американських „атомщиків", „атомних бандитів", „паліїв війни", „заокеанських безумців". Ведені над тихоокеанськими островами Різдва і Джанстона, — за тисячі миль від людських поселень — американські атомові спроби викликали в СССР, коли судити за звідомленнями совєтської преси, справжні пароксизми „народного гніву" з приводу цих нових актів американського „ґанґстерства".

Ще не минувся рейвах, викликаний цією хвилею штучно створюваного совєтською пропаґандою „народного обурення", а вже большевики започаткували й собі нібито тільки вимушено, „у відповідь, і тільки у відповідь на американські ядрові вибухи", — нову серію атомових вибухів, куди потужніших, а разом із цим страшніших і загрозливіших для життя і здоров'я мільйонів людей усієї земної кулі. Започатковано їх тоді, коли не закінчились ще ведені під землею і в повітрі американські атомові проби, кожна з яких відбувається за попереднім повідомленням радіо, преси та телевізії, і то здебільша на безлюдних теренах Тихого океану, які вже самим своїм віддаленням поменшують загрозу радіоактивности. Розпочаті в неділю 5-го серпня ц. р. детонуванням могутньої, сорокмеґатонової бомби нові совєтські атомові випробування над Новою Землею, значить, в безпосередній близькості замешкалих совєтських областей і сумежних країн, таких, як Швеція, Норвеґія, Ґренляндія, ці вибухи особливо небезпечні для населення цих і дальших областей.

Що більше, мільйонові маси поневолених Москвою народів залишаються в повному незнанні того, коли й де ці випробування відбуваються, в повній несвідомості того, з якою загрозою для людського здоров'я вони сполучені. Населення СССР знає лише загально про те, що совєтський уряд рішив перевести нову серію випробувань. Про це дізналося воно з проголошеної 21-го липня ц. р. урядової заяви, що „радянський уряд дав розпорядження про проведення випробувань найновіших зразків ядрової зброї". Але про те, коли, де і як будуть відбуватися ці випробування, не поінформовано так же само, як і минулого року, коли в СССР детоновано 50 бомб великої потужности. Про те, що ці випробування вже відбуваються, і то на самій таки совєтській території, підсовєтські люди, очевидно, й не здогадуються. Ніже одним реченням совєтська преса не поінформувала населення про детонування 40-меґатонової бомби над Новою Землею в дні 5-го серпня д. р. Облудність большевицького режиму у відношенні до власного громадянства досягла до того ще й небувалого цинізму. У проголошеній 21-го липня заяві стверджується, що „при здійсненні цих випробувань буде вжито всіх необхідних заходів для того, щоб випадання радіоактивних осадів було мінімальним". Яке далеке до правди це твердження свідчить факт, що минулорічні совєтські атомові випробування позначилися значним підвищенням радіоактивности не тільки в СССР, але навіть у Японії, в ЗДА і в інших країнах.

Минулорічне однобічне порушення Москвою запропонованої і вдержуваної Америкою добровільної мораторії атомових випробувань спровокувало, як життьово - оборонну необхідність, теперішню серію американських атомових випробувань. Перевівши ці спровоковані Москвою випробування, Америка знову запропонувала мораторію, але Москва хоче мати в цій справі „останнє слово". В той спосіб з вини аґресивної Москви витворюється зачароване коло, бо Америка, а з нею і вільний світ, не бажаючи бути „ані мертвими, ані червоними" і на кожночасні совєтські атомові випробування мусять відповідати такими ж своїми.

ТРАГІЧНИЙ МЕДИКАМЕНТ

Приблизно два тижні тому в одному з нюйоркських шпиталів народилася здеформована дитина, і від того часу із сторінок американської преси не сходить повідомлення про причину того нещастя та про заходи, що мають його відвернути в майбутньому. Одночасно виявлено, що нюйоркський випадок був тільки малою частиною великої міжнародної трагедії, причиною якої став спасенний в інших випадках медикамент „талідоміде", в англійській вимові „талідомайд". В результаті бо того медикаменту народилися вже тисячі здеформованих дітей, зокрема в Німеччині кількість їх перейшла вже 3.500. Причини, розвиток і наслідки цього „жахливого досвіду нашого сторіччя" описує в „Журналі Американської Медичної Асоціяції" д-р Гелен Б. Тоссінґ, професор педіятрії в університеті Джана Гопкінса.

Насамперед коротко про здеформування, що їх спричинює в новородків згаданий медикамент. У медицині це здеформування відоме, як „фокомелія", що походить від грецького слова „фока" - тюлень. Це тому, що в таких здеформованих дітей, як у тюленя, недорозвинені кістки рук і ніг, зокрема рук. У них долоні з пальцями виростають прямо з плечей. Подібне, хоч у меншій мірі, діється з ногами. Це дуже рідкісна недуга, і більшість лікарів не зустрічаються з нею впродовж всієї своєї практики.

У 1960-му році в Німеччині почали щораз частіше реєструвати випадки цієї жахливої деформації новородків. Перше повідомлення про два випадки фокомелії у новородків проголосили д-р В. Кассенов і Р. Пфайфер на з'їзді лікарів дитячих недуг Західньої Німеччини в місті Кассель, при чому ілюстровано їх фільмами і рентґенівськими фотознімками. Тоді цим двом випадкам, як рідкісним явищам, приділено тільки медичну увагу.

Проте, кількість випадків фокомелії впродовж 1961-го року збільшувалась. На черговому з'їзді німецьких лікарів дитячих недуг, що відбувся в листопаді того ж року в Дюссельдорфі, повідомлено вже про сотні випадків фокомелії.

На цьому з'їзді виступив д-р Відікінд Ленц з Гамбурзького університету, який уперше заявив, що у своїх дослідженнях цієї пошести він прийшов до переконання, що її причиною може бути медикамент, який заживається у таблетках проти безсоння та нервозности. Він не назвав цього медикаменту, але заявив, що його продукується в Німеччині і від 1959 до 1961-го року можна було набувати як аспірину без лікарської рецепти. Він ствердив, що приблизно 20 відсотків матерів здеформованих новонароджених дітей заживали той не названий медикамент під час вагітности. Д-р Ленц заявив, що він розіслав формуляри з відповідними запитами до матерів таких дітей, і ствердив, що 50 відсотків із них заживали підозрілий медикамент.

Далі д-р Ленц поінформував лікарів, що, ствердивши згадані факти, він негайно звернувся до фірми, яка продукувала цей медикамент, з рекомендацією припинити його продукцію, а вже вироблені таблетки стягнути з обігу.

Тоді до д-ра Ленца підійшов один із лікарів і спитав його, чи не є це „контерґан", — німецька назва „талідомайду", бо, мовляв, його власна дружина, яка заживала згаданий медикамент, народила здеформовану дитину.

Ще поки з'їзд закінчився, всі його учасники вже знали, про який медикамент мова. Директор фірми Хемі Ґрюненталь 25-го листопада припинив продукцію „контерґану" і почав заходи, щоб стягнути з обігу вже готову продукцію.

Тим часом д-р Ленц, що його називають тепер Шерлоком Голмсом, провів дальші дослідження і ствердив цілий ряд важливих моментів у деформації новородків внаслідок заживання матерями згаданого медикаменту.

В Америці трагедія, зв'язана з цим медикаментом, не набрала таких широких розмірів, як в деяких европейських країнах. Як згадано, досі трапився тільки один випадок, але вже передбачається можливість нових. Слідство бо, що його провела урядова Адміністрація харчів і медикаментів, виявило, що в Америці щонайменше 1.229 лікарів мали згаданий медикамент і давали його своїм пацієнтам. Все ж таки „талідомайд" не продавали тут так, як аспірину, і цей медикамент — хоч його вже і продукувала одна американська фірма, мали лікарі тільки для пробних цілей. Те, що він не був у широкому обігу і що його не затвердила для вжитку згадана урядова Адміністрація харчів і медикаментів, треба завдячувати головно лікарці тієї агенції, д-рові Френсіс О. Келсі, яку тепер за це президент Кеннеді нагородив найвищим відзначенням, передбаченим за цивільну державну службу. Вона також заслужила собі вдячність цілого народу, бо без її рішучої постави проти апробати цього медикаменту для загального вжитку розміри викликаної ним міжнародної трагедії могли бути безмірно більші.

В усіх країнах, до яких цей медикамент мав доступ, вжито урядових заходів, щоб в майбутньому подібні трагедії не могли повторитися. Рівночасно створюються відповідні лікарні та організації для опіки над здеформованими дітьми, що впали жертвою того медикаменту ще перед своїм народженням.

СПОМИНИ ЧЕРВОНОГО БІЛОҐВАРДІЙЦЯ

Російський письменник К. Паустовський народився в Україні і в Україні прожив до зрілого віку. З усіх його писань видно, що він українського роду, як і багато інших „перевертнів", що в обставинах царського режиму пошилися в „дядьки отечества чужого". Паустовський видав свою автобіографічну повість під заголовком „Начало неведомого века", яку видану в Москві в 1958-му році, та в якій автор описує свої переживання в перших роках революції.

Звичайно, коли б автор зазначив, що ця „автобіографічна епопея" є твором його фантазії, не було б причини робити йому закиди: licentia poetica (поетична вільність) дозволила М. Гоголеві написати повість „Тарас Бульба", в якій є твердження, що Січ Запорізька була вже в 15 віці, що в 15 віці Україна належала до Польщі (це сталося тільки після Люблинської Унії, в 1569 р.), і що козаки в 15 віці курили люльки, хоч тютюн привезено до Европи тільки після відкриття Америки в 1492 році.

К. Паустовський пише про події недавні, для яких є багато свідків і учасників, що живуть і можуть безсторонньо оцінити його „автобіографічну епопею". В тій повісті нас цікавить та частина, в якій автор згадує Україну і події в перших роках революції.

В Києві, після проголошення „федерації" України з білою Росією в листопаді 1918 року, влада Скоропадського спиралася на російських білоґвардійців. В рядах цієї білої ґвардії бився К. Паустовський, обороняючи „єдину неділиму Росію" проти армії Української Народної Республіки. Українську армію К. Паустовський згорда називає „петлюрівцями". Українські патріоти у нього мають назву „щирих українців", і він змальовує українське військо в карикатурному стилі.

Про вступ армії УНР до Києва в грудні 1918-го року К. Паустовський пише, мовляв, С. Петлюра мав титул „отамана українського війська і гайдамацького коша", що Головний Отаман при в'їзді до Києва мав криву запорізьку шаблю, взяту, очевидно, із музею". „Петлюра, — пише К. Паустовський, — привіз із собою так звану галицьку мову"...

Так само фальшивими барвами описує Паустовський уряд Директорії УНРеспубліки, мов артистів із веселої оперети. Він подає такий опис віча в Києві, в кіні „Арс", де мали промовляти голова Директорії В. Винниченко і міністри УНР. Автор „автографічної епопеї" пише:

„Промови міністрів переривалися інтермедіями. Після міністра шляхів дівчата й парубки протанцювали гопака".

Далі фантазія п. Паустовського випустила на сцену „міністра державних балянсів" (це так ніби, твердить К. Паустовський, звався міністер фінансів УНР). Ось як представляє Паустовський виступ „українського міністра фінансів" на вічі. Міністер, почувши, що на вічі є „москалі", каже:

„Якого ж біса ви приперлись сюди із вашої поганої Москви? Як мухи на мед! Чого ви тут не бачили? Водай би вас громом розбило! У вас там, у Москві, доперло до того, що не то їсти нема чого, а й . . . немає чим!"

І далі К. Паустовський вкладає в уста вигаданого ним „міністра балянсів" УНР такі слова до зібраних москалів:

„Голопупи! Паразити! Геть до вашої Москви! Там маєте своє жидівське правительство! Геть!"

Це в буйній уяві К. Паустовського мав би вигукувати „міністер фінансів" (тоді міністром фінансів УНР був Борис Мартос, що тепер живе в Америці).

На довершення цієї злобної вигадки Паустовський додає, мовляв, коли „червоного від обурення старця" (Б. Мартосові тоді не було й 40 років), нарешті, потягли за сцену", вискочив хор парубків в молодецьких смушевих шапках набакир, заграли бандуристи і парубки кинулись навприсядки.

Так написав свою „автобіографічну епопею" К. Паустовський, який навіть деякі речення вигаданої промови „українського міністра" подає ламаною українською мовою, для „історичної правди".

Звернемо увагу ще на один епізод, описаний у книжці Паустовського. Він оповідає про взяття Києва армією УНР (це сталося 31 серпня 1919 р.) і напад денікінців на українське військо в Києві. І знову його фантазія малює юрбу Києва: „щирих українців", що кричали „слава" на честь армії УНР і „кидали в повітря свої смушеві, поїдені міллю шапки".

Себто в серпні, в спеку, кияни мали б носити смушеві шапки! До таких нісенітниць може дописатися ненависник „щирих українців".

Далі згадує Паустовський погроми, що їх чинила в Києві армія Денікіна, проти чого жидівська людність ночами підіймала далекочутний крик. Відомо, що редактор цареславної газети „Кієвлянін", Васілій Шульґін, написав тоді статтю „Тортури страхом". В цій статті писав він, що жиди „заслужили" на ці тортури, бо, мовляв, вони відповідають за большевизм перед „русским народом". Але Паустовський пише інакше: Шульґін у своїй статті „засудив денікінську команду за потурання погромам". . . .

Так червоний білоґвардієць виправдує білого білоґвардійця. До речі, Шульґін тепер живе недалеко від Москви і є в пошані у Хрущова.

П. А.

Конґресмен Ліндсей припинив акцію в справі законопроєкту проти підривности

Вашингтон. — Конґресмен Джан Ліндсей, республіканець з Манґеттену, Ню Йорк, одним своїм голосом припинив щонайменше на два тижні акцію Конґресу в справі схвалення запропонованого із спонуки конґресової Комісії законопроєкту в справі неамериканської активности. Законопроєкт передбачає прийняту в 1959-му році Найвищим Судом „перевірку безпеки" всіх працівників, що працюють в індустрії, яка виконує контракти Департаменту Оборони. Закон був на порядку т. зв. календаря одноцушної апробати і він був би автоматично перейшов, якщо не було б спротиву. Після того, як конґресмен Ліндсей такий спротив зголосив, законопроєкт мусить чекати щонайменше два тижні, і тоді вже було б потрібно щонайменше трьох голосів для його припинення. Свій спротив конґресмен Ліндсей мотивував сумнівами щодо конституційности згаданого законопроєкту.

М. Скала - Старицький

Поляків висвистали в Парижі

Сучасна Польща рішуче не має щастя до П а р и ж у. Вже кілька років, відколи існує „Театр Націй" в Парижі, Польща майже кожного року бере участь у цьому театрі. І треба ствердити на підставі досі показаного п о л я к а м и, що сучасне театральне мистецтво у „людовій" Польщі не стоїть надто високо.

У минулому році драматичний театр Ґданська не мав великого успіху. Цього року приїхав нібито найкращий драматичний театр „Атенеум" з Варшави із двома виставами: „Річард III" Шекспіра і „Крамниця пісень" Л е о н а Шіллера. Першу переклав на польську мову, ставив і грав головну ролю, короля-деспота, Річарда II, Яцек Вошчеровіч.

Постава цієї трудної і великої драми Шекспіра, переклад на польську мову та інтерпретація жорстоко - комічного і безоглядно - дикого, фізично упослідженого короля Англії, Річарда III. — Вошчеровіча доволі влучна, ориґінальна і цікава. Ця маленька на зріст людина тримала в напнятті доволі чисельну р і з н онаціональну публіку від самого початку виходу на сцену аж до самого кінця. Це великий актор і режисер із раси нашого Гірняка, Бучми, Блавацького. Добра дикція, великий діяпазон інтерпретаційних засобів. Біля Вошчеровіча замітними ще були Ґаліна Куссобідзка в ролі дружини короля Едварда IV та Ізабеля Вільчинська в ролі удови короля Генрика VI. Декорації Войцєха Сєціцького модерні, умовно- реалістичні. У т дія проходить на тлі ґрат, які відповідно до акції пересуваються вгору і вниз після кожної відслони. Ці ґрати наче символізують усю злочинну акцію фізично упослідженого члена королівської родини, яку він безжалісно по черзі вбиває чужими руками і врешті, інтриґами та підступом, здобуває королівський трон імперії. Костюми, особливо жіночі, досить вдалі, але тратять ввесь ефект на тлі понурих, темних і погано освітлених умовно - реалістичних декорацій. Перша дія була сприйнята публікою, що складалася у переважаючій більшості з поляків, доволі холодно. Голоси деяких акторів не доходили до глядача. Вони наглядно мали трему, не знали акустики залі, а врешті напевно уперше виступали в Парижі. Це слово, ця назва для кожного мистця має свій чар, але й свою паралізуючу силу. Друга дія пройшла краще, а третя закінчилась справжнім успіхом, вигуками „браво" та безконечним викликуванням учасників.

Другий виступ цьоог самого театру із т. зв. „Крамницею пісень", себто колишніми польськими співами і танцями, зібраними Леоном Шіллером, не у в і н ч а в с я таким успіхом. Це щось вроді ревії, скечів. Це старі народні польські пісні, ґрані, танцьовані й ілюстровані акторами.

Вечір почався ілюстрацією співом і танком „Пісень з-над Висли". Артисти в рококових костюмах і штучних перуках. Перша пісня „Малесенький". Себто — невеличкий ростом мужчина залицяється до дівчини - панни. Вона його толерує так довго, поки не з'являється високий ростом мужчина, з яким вона утікає. Друга пісня „Б а н д у р к а". Панна грає на бандурці, а троє кавалерів залицяється до неї. З'являється царевич, і вона кидає своїх попередніх адораторів і виходить з царевичем. Далі йдуть пісні подібного характеру і змісту, що починає нудити дуже чисельну і різнонаціональну, тим разом, публіку. Вона починає маніфестувати своє невдоволення дискретною мовчанкою. Кволі оплески йдуть тільки від присутніх на залі поляків, але також тільки певна частина, підтримує національний „гонор" польський. Деяке оживлення викликає пісня „Дами Варшави", у якій молода і гарна пані, замужня за старим емеритом, зраджує його з уланом таки на очах мужа. Улан вдає воєнного інваліда і пані доказує своєму мужеві, що він повинен мати милосердя над нещасним жовніром, оборонцем „ойчизни", і винагородити його грішми. Одурений пан це робить.

Перша частина серії цих пі-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Роман Ільницький

Англо-Франко-Українська Держава в Канаді?

ЗА НОВУ ІДЕОЛОГІЮ НА ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ

(Дискусійне)

(5)

5. Нема успіху, бо нема центрального пляну

Про те, якою потрібною є центральна програма для українців на американському континенті, може послужити прикладом така подія з історії українського життя в Канаді[1]:

На початку нашого століття українці Манітоби і Альберти вели вперту боротьбу за двомовні англійсько - українські школи в тих провінціях. Треба знати, що такі школи вже там були і що в Альберті та Манітобі від 1910 р. в школах, де були українські діти, учителі вчили по-англійськи і по-українськи на рівних засадах. Але дуже скоро по впровадженні двомовности з англійського боку піднявся протест. Англомовна преса почала гостру кампанію проти таких шкіл. Боротьба п р о в а дилася в шкільних радах, у провінційному уряді і в л е ґ і слятурі. Вона продовжувалась і на сторінках преси. Через шість років ця боротьба закінчилася виграшем англійців і програшем українців. В березні 1916 р. 34 голосами проти 8 леґіслятура в Вінніпеґу проголосувала закон, яким заборонено двомовні школи. В цій боротьбі українці не були самі. Рука-в-руку з ними йшли також німці та ірляндці. Німці навіть грозили, що коли буде скасований закон про навчання в двох мовах, то вся їхня група, що начислювала 18,000 осіб, переселиться до іншої провінції.

Коли дивитися на цю боротьбу з історичної перспективи, то стає очевидним, що вона була програна тому, що велася на одному звуженому відтинку. Їй бракувало широкого тла; вона не входила в широку програму, а її учасники не бачили кінцевої мети, задля якої українська мова мала залишитися в державних школах. Все таки українські вимоги, як на той час, були дуже великі, і доказом на це може бути програма голови т. зв. Шкільного Комітету в Вінніпеґу, Арсенича, який домагався відкриття факультету української мови при Манітобському університеті і включення української мови в державне життя Канади.

Це було в 1910-1916 рр. Нині, по 50-ох роках, програма Арсенича ще не здійснена! Українська мова щойно тепер помалу входить до державних шкіл. Нині, через 50 років після нашого програшу в манітобському провінційному парляменті, серед українців Канади нема ентузіязму для української мови в школах, університетах і в державному житті. А нема його тому, що вони не бачать, в ім'я чого українську мову повинні вивчати в школах. Щоб вони зрозуміли, для чого вона потрібна, треба тепер — ще більше як 50 років тому — поставити мовні вимоги в широкі рами боротьби за перебудову Канади на англо-франко-українську державу.

Цей приклад може вияснити причини багатьох інших наших невдач. А в тому числі й таких прикрих явищ, як небажання вчити українську мову в деяких наших парохіяльних школах у ЗДА, як впровадження англійської мови до наших церков і багато інших. Щоб зрозуміти ці явища, треба пригадати, що ані поодиноких людей, ані народів не можна захопити малими й частковими програмами. Життям керують великі цілі. Бої можна вигравати тільки з широкими програмами. Збереження мови в ім'я самої мови не має ніякого сенсу. Це люди розуміють, а ті, що не розуміють — відчувають невиправданість таких постулятів, і тому відхиляються від них.

6. Майбутнє українців в західній Канаді

Висунувши програму англо - франко - української держави в Канаді, як головний чинник мобілізації українських моральних, політичних і господарських сил на цьому континенті, ми не збираємося на цьому місці аналізувати всіх тих засобів і метод, з помічччю яких можна було б цю програму здійснити. Це справи, які вимагають окремого з'ясування.

Та все ж тут треба звернути увагу на одне питання, яке займає ключове місце у ставленні цілої проблеми. Йде про кількісне відношення українців до інших етнічних груп в Канаді. Хоч ми й займаємо там четверте місце, наше відсоткове відношення є багато більш некорисне, як це могло б на перший погляд видаватися. Нас всього 5% цілости. Щоб з такими силами досягнути успіхів, треба їх розумно розміщувати.

Густота населення на заході Канади найнижча, а тому там найлегше здобути релятивну більшість. Хоч у нас нема докладних статистичних даних щодо етнічного складу західніх провінцій, є певним одне: коли б українці сконцентрували сили нашого населення в Манітобі і Саскачевані, то могли б там здобути релятивну більшість, а разом з тим і поважний вплив на провінційні леґіслятури і уряди. Дотепер, не маючи програми дії, українці поселювалися без пляну, звичайно там, де їх кинув припадок. На майбутнє повинно бути інакше. Українці повинні поселюватися там, де того вимагає українська рація.

Так поставлена справа вимагає від нас також нового підходу до нашої популяційної політики. Українські чинники, що відповідають за долю українських поселенців у Канаді, Церква і суспільні організації повинні повести широку кампанію за збільшення природнього приросту нашого населення.

Нарешті, треба було б подумати про збільшення українського стану посідання в Канаді ще іншими способами, при помочі евентуального переселення до Канади українців з інших країн, передусім з Південної Америки. Там наші люди зберегли у к р а їнську мову, звичаї і обичаї, але матеріяльне їх становище незадовільне, і тому вони радо переселилися б до такої багатої країни, як Канада. Систематичний і розумний підхід до цього питання міг би принести позитивні наслідки для української справи і міг би поважно вплинути на дальший хід подій. Можна думати, що й наша Церква заінтересована в такій комасації українських людей на одному терені і дала б цивільним чинникам свою допоміжну руку.

Все це пляни на далеку мету, а покищо українці в Канаді ще довгі роки мусітимуть впливати на Канаду з розсіяння. Цей вплив ще довгий час буде обмежуватися культурним і політичним просяканням у всі ділянки канадійського життя. Час на закріплення за собою території може прийти аж геть пізніше.

[1]) Усі наведені в цьому розділі дані взято з праці Олени Войценко: „Літопис українського життя в Канаді", Торонто, 1961.

Інж. Володимир Коссар,
заступник Президента КУК

НАРОДНЯ ФУНДАЦІЯ ім. Т. ШЕВЧЕНКА

ОДИН З ПРОГРАМОВИХ РЕФЕРАТІВ НА СЬОМОМУ КОНГРЕСІ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ 6-го і 7-го ЛИПНЯ 1962 У ВІННІПЕҐУ

Дві світові війни, які в такий чи інший спосіб захопили у свої криваві руки українські землі, спричинили примусову мандрівку соток тисяч, а то й мільйонів українців поза межі рідного краю. Починаючи з Північної Азії і Сибіру скитається наш народ по всіх континентах. І так сталося, що багато з них опинилися в нових життьових умовинах, серед людей різних рас та в обсягу різних культурних впливів.

Багато тисяч українців опинилися, зокрема, на Північно-Американському континенті. Вони були щасливіші від своїх братів, і численні з них засіли теж у цій просторій залі, щоб взяти участь у цьому Сьомому Конгресі, чи пак парляменті, Українців Канади.

Вони, а також і ті діти українських матерів, які побачили світ ось тут на канадійській землі і вже тепер дорослі люди, прийшли сюди, щоб застановитися над нашими спільними життьовими проблемами та проблемами своїх дітей, внуків і правнуків, щоб продовжити життя нашої спільноти і стати носіями української культури серед наших співгромадян Канади та світу.

Та щоб могти почати дальші великі діла під знам'ям безсмертного в наших серцях Тараса Шевченка, якому ми, діти його, склали приречення 8-го липня 1961 року, співаючи з десятків тисяч грудей його, залишений нам, „Заповіт", — для творення великих діл потребуємо братолюбія, вирозумілости, взаємного довір'я і глибокої віри у свою правду.

Ми, канадійці - українці, вже позначили за собою великі чини і теж виконаємо чергове завдання, схвалене Шостим Конгресом Українців Канади, що відбувся в липні 1959 року, — а саме створення Народної Фундації ім. Тараса Шевченка.

Нехай наші дотеперішні збірні успіхи дадуть нам потрібних сил до дальших чинів, з яких напевно найбільшим було заснування 7-го листопада 1940 року Комітету Українців Канади, що злучив усі організовані позитивні українські сили для спільних діл. Без тієї основи не було б дальших чинів і не було б успіхів на всіх відтинках нашого життя в Канаді та поза нею (Українське Бюро в Лондоні, УКК, ПАУК, Світовий Конгрес Вільних Українців і ін.).

Другим могутнім виявом життя українців Канади було зусилля Комітету Українців Канади використати всі свої засоби, щоб у столиці Манітоби, на межі Сходу і Заходу Канади, поставити пам'ятник найбільшому Синові українського народу — Тарасові Шевченкові. Цей чин був завершений якраз рік тому, 8 липня 1961.

Найбільш потішаючим явищем були не доляри, які вливали до скарбниці Комітету Українців Канади, а те, що ці долярові жертви прийшли не тільки від організацій, але й з місцевостей, де українці не мають своєї організації.

Із чотирьох західніх провінцій Канади прийшли жертви на пам'ятник Т. Шевченкові з 480 місцевостей, а з двох східніх провінцій з 80 місцевостей, — разом у 560 місцевостях в Канаді була переведена збірка. Сотки сіл, містечок і великих міст дали 26,100 жертводавців, які склали свій дар на фонд будови пам'ятника Батькові - Тарасові і поставили фундамент під чергову будову, яка буде жити й тоді, коли вже нас не стане.

Ця будова — це одномільйонова Фундація ім. Тараса Шевченка.

Ряди відданих українській справі осіб та жертводавців, що піддержують всі ділянки громадської праці, — маліють. Гляньмо довкола себе, гляньмо в українські організації і часописи, — і побачимо гірку дійсність. Відхід осіб з-поміж нас у вічність, осіб, що ціле життя цікавилися працею для добра української спільноти, стає все болючіший.

Мусимо творити матеріяльні засоби. Це буде можна виконати фінансовою установою, яку ми назвали Народньою Фундацією ім. Тараса Шевченка. Як для рятування життя раненого вояка чи людини треба негайно додати до організму крови, — так для вирощення нових кадрів народніх працівників, фахівців і знавців поодиноких ділянок науки конечна фінансова база Мільйонової Фундації, яка орудувала б її фондами, не порушуючи основного капіталу. Це буде наша поміч — кров для студіюючої молоді, для українських організацій та установ, що охоплюватимуть усіх українців, для збереження пам'яток нашої культури та нашої героїчної історії, для закріплення в аналах наших зусиль, праці та осягів у Канаді.

Фундація Т. Шевченка — це не лише справа гроша в майбутньому, це водночас фундації думки та систематичної цілеспрямованої праці.

Як ми вже сказали, це постійна фундація, капітал якої є непорушний. Відповідальні люди будуть рік-річно розділювати лише таку суму гроша, яка прийде з відсотків від інвестицій капіталу фундації в даному році.

Таким чином існування фундації виходить поза рямці життя фундаторів, яких прізвища будуть рік-річно згадувані у звітах фундації, у пресі з висотою їх жертви та відсотками від неї.

Капітал Фундації залишиться той самий і з нею імена жертводавців та Ідея, якою вони жили, залишається і будуть жити вічно.

Д-р Андрій ТЕРШАКОВЕЦЬ
55 E. 86th St. — NEW YORK 28, N. Y.
Tel.: SAcramento 2-2132
повідомляє, що він буде
НА ВАКАЦІЯХ
від 4-го СЕРПНЯ до 10-го ВЕРЕСНЯ 1962 р.,
а також, що з причини додаткових зобов'язань, не зможе приймати нових пацієнтів в ділянці нервових недуг до СІЧНЯ 1963 р.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ
— НЮ ЙОРК —
влаштовує
в суботу, 11-го серпня 1962 р.
ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ
за першенство СУАСТ-Схід
та мандрівну нагороду ім. Ю. Шухевича
на БАСЕЙНІ „СОЮЗІВКИ"
КОНКУРЕНЦІЇ:
Жінки: 50 м. довільний
Мужчини: 50 м. та 100 м. довільний
50 м. метелик
100 м. грудний
Гінці 4 × 50 м. довільний
Юнаки (до 16 літ): 50 м. довільний
Хлопці (до 12 літ): 50 м. довільний
Початок змагань 10:30 год. рано.
Зголошення перед змаганнями над басейном. Змагун може брати участь лише у двох індивідуальних конкуренціях.
Дружинове точкування відбудеться системою 5-3-1 у всіх конкуренціях, гінці подвійно.

ОДНА З ПРОПАМ'ЯТНИХ СВІТЛИН СЬОМОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Безпосередньо після того, як прем'єр Канади Джан Діфенбейкер з дружиною прибули літаком до Вінніпеґу на Сьомий Конґрес Українців Канади в суботу 7 липня 1962, прем'єр зустрівся зі спеціяльною репрезентацією Конґресу і момент з цієї зустрічі та настрій, в якому проходила розмова керівника політики Канади з представниками Конґресу, найкраще і без слів показує наша світлина: від лівої Президент Комітету Канади о. д-р Василь Кушнір, прем'єр Канади Джан Діфенбейкер, заступник президента КУК інж. Володимир Коссар (стоїть) та делеґат КУК з Монтреалю мґр. Є. Орищук.

Поляків висвистали в Парижі

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сень-скечів закінчується бравурним і темпераментним куяв'яком, який, одначе, не всилі вже розігнати погано настроєну публіку. Після опущення куртини одні б'ють завзято браво, більша частина, головно чужинці, зовсім не проявляють ніякої реакції, а із вищих бальконів тут і там чути свист. Біля мене якась старша пані, яка на все горло кричить „браво", пояснює мені, що це, мабуть, американці або англійці, які мають звичай свистіти, коли їм щось дуже подобається. Даю себе переконати, і на тім кінчиться перша частина цього напівфолкльорного напівревійового спектаклю.

Друга частина починається піснею служниці, яка прасує білизну, підспівує любовну пісеньку і чекає на судженого. Ним є підстаркуватий, з козячою рудою борідкою місцевий чиновник, щось вроді Возного у нашій „Наталці Полтавці". Річ, видно, діється за часів російської окупації Польщі, бо чиновник співає з виразним російським акцентом. Історія кінчиться тим, що „цнотлива дівчина дає себе уговкати" солодкими словами і виходить за чиновника заміж.

Наступна пісенька називається „Сваркою". Старший пан і такого самого віку пані пригадують собі, як то було гарно за молодих літ. На тлі тих споминів постає сварка, і на тім кінчиться ввесь дотеп. Публіка знову починає перешіптуватися. Оплесків майже немає.

Коли нарешті падає куртина, на залі знову гістеричні, переважно жіночі вигуки „браво", кволі оплески деякої частини поблажливих, а на бальконах пронизливі свисти. Моя сусідка вже не вмовляє у мене, що це американці або англійці, а просто лає усіх тих, хто не захоплюється як вона, ідіотами і дурнями, що не розуміються на мистецтві. На перерві, в кулюарах, публіка шумить і коментує. Дехто зовсім виходить із залі. Місця порожніють. Навіть польські жиди виразно заявляють, що їм „сєн не подобало".

Починається третя і остання частина цього „високомистецького" вечора варшавського столичного театру. Якась таверна, кабарет чи спелюнка польського студентства часів безнадійно романтичного нігілізму на Сході Европи. На сцені фортепіяно, романтична безнадійна пісня, всі з папіросами в устах, дехто з пляшкою горілки. Співає - рецитує поет, потім кабаретова співачка. Апашівський вальс і настроєве „мурмурандо". Падає заслона, але навіть завзята сусідка не кричить уже „браво".

Вечір закінчується сценою-піснею „Вечір на Белянах", себто передмісті Варшави, де збирається на гуляння так званий робочий народ, пролетаріят міста Варшави: жовніри, служниці, пожежники, злодії і батяри. Все вони говорять одною і тою самою мовою, веселяться. Хто босий, хто в полатаних штанях, але всі в яскравих краватках. Увесь цей ансамбль, представники „працюючого" народу, співає і танцює, представляє різні сцени з життя цього „народу", що його характеризує вульґарність, нахабство і некультурність. Ця така притаманна польському простолюддю і така знайома нам із польських підрядних театрів у Львові сцена зовсім не сподобалася навіть паризьким полякам. Вечір закінчився „фуй", свистом та гістеричними вигуками „браво". Після вистави відбулося прийняття, на якому щедро лилася польська „виборуфка".

Третьою з черги польською виставою у „Театрі Націй" цього року був виступ Польського Театру Пантоміми із Вроцлава. Виступ цього театру врятував честь польського театрального мистецтва, яке так нефортунно принизила вистава столичного театру „Атенеум". Вроцлавський Театр Пантоміми веде Генрик Томашевський, який у 1955 р. отримав першу нагороду на конкурсі Міжнародного Фестивалю Пантоміми у Варшаві. Заохочений цим успіхом, він організує того самого року теперішній театр, і вже у 1957 році здобуває золоту медалю на міжнародному фестивалі молоді у Москві, виступає з успіхом в Будапешті і в Лондоні. Це дійсно дуже цікавий і дуже культурний театр, що стоїть на високому мистецькому поземові. Артисти цього театру — високозаавансовані акробатичною, мімічною і, я сказав би, модерною танцювальною технікою мистці, цієї незвичайно цікавої, оригінальної і напевно дуже трудної ділянки театрального вислову. Вислову без слів, який, на мою думку, переконливіший і досконаліший, як модерний танок.

Д-р Юрій КИШАКЕВИЧ
повідомляє Приятелів та Знайомих,
що після дволітньої нострифікації на Університеті
в Піттсбурґу, Па.,
<— ВІДКРИВ —>
СВОЮ ДЕНТИСТИЧНУ ПРАКТИКУ
5033 Second Ave. — PITTSBURGH 7, Pa.
Tel.: JA 1-2211

Короткі вістки

● Совєтський часопис „Труд" назвав трьох західніх науковців, учасників міжнародного протиракового конгресу в Москві хуліганами за те, що вони вертаючися з літаком з конґресу в дорозі з Москви до Парижу, фотографували совєтську територію. Названий совєтський часопис твердить, що завернення літака назад до Москви було конечне, бо професори поворилися по-хуліґанськи. Згідно із совєтськими приписами із літака не вільно не лише фотографувати, але й оглядати територію з допомогою далековидів.

● Люїс Муньоз, губернатор Порто Ріко і провідник панівшиї на цій американській території Народної Демократичної Партії, заявив, що очолювана ним партія вирішила повести акцію, щоб Конґрес ЗДА ухвалив поправку до Конституції, яка б давала громадянам Порто Ріко право голосувати на Президента З'єдинених Держав.

● Тричленний суд Спілки Комунікаційних Робітників Америки розглядатиме незабаром справу красвого директора спілки і 19 її членів, обвинувачених у зв'язках із Інтернаціональною Спілкою Шоферів і в діянні на шкоду власної спілки, що виявилося у намаганнях об'єднати спілку Комунікаційних Робітників із Спілкою Шоферів.

Петро А. Бачинський помер в Коговз, Н. Й.

Визначний член нашої громади помер несподівано дня 29 липня на 48-му році життя, залишивши дружину Стефанію і сина Івана, інженера хемії. Двадцять років служив він у церкві св. Петра й Павла як дяк і диригент хору й церковний хор під його управою виступав на усіх церковних і національних торжествах. Був головою братства св. Петра й Павла, належав до УНС, Відділ 57 в Коговз, Н.Й.; колись очолював Відділ Конґресового Комітету і був членом інших товариств та організацій. Народився в Трой, Н.Й., живо цікавився українським життям в інших громадах, а до новоприбулих українців ставився з вирозумінням і співчуттям. Працював у Тайло Руфинґ Ко. Смерть його — це болюча втрата для церкви і громади в Коговз, Н.Й.

* Забезпечення коштує так мало!
* Брак забезпечення коштує так багато!
* Забезпечіться в Українському Народному Союзі!

Приймається передплату на
АНГЛОМОВНУ ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ПЕРШИЙ ТОМ ПОЯВИТЬСЯ ВОСЕНИ 1962 Р.
І ВКЛЮЧАТИМЕ РОЗДІЛИ:
• ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ
• ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ І ПРИРОДА
• ЛЮДНІСТЬ
• ЕТНОГРАФІЯ
• ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
• УКРАЇНСЬКА МОВА
• УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА
• УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
В КНИЗІ БУДУТЬ ЧИСЛЕННІ ІЛЮСТРАЦІЇ І МАПИ. ВВЕСЬ ЗМІСТ КНИГИ ДОВЕДЕНИЙ ДО ОСТАННЬОГО ЧАСУ І ЗОКРЕМА ПОДАНА В НІЙ БІБЛІОГРАФІЯ.
Ціна І-го тому в передпродажу — $30.00
Після появи книги з друку виноситиме $37.50
Замовлення надсилати на адресу УНСоюзу разом з чеком чи поштовим переказом.
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
81-83 Grand Street, Jersey City 3, N.J., U.S.A.

To: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
81-83 Grand Street, Jersey City 3, N.J., U.S.A.
I hereby order the first volume of Ukraine: A Concise Encyclopaedia which will be published in the fall of 1962 by the University of Toronto Press.
Enclosed is (a check, money order) for $ ....
Please send the copy to the following address:
Name ....
No. .... Street ....
City .... State ....

Максим Булька

КРОКЕТИ З ЛЮБОВНОЮ НАЧИНКОЮ

— Так ідемо?..

— Очевидно, що ідемо, моїм новим „Тендедбердом", і то просто на Союзівку! — кажу моєму другові Петрові, який прибився аж із Канади. У мого приятеля дві дуже важливі й характеристичні прикмети: перша — він має купу грошей, і друга — вони у нього легко і без болю в серці відпливають...

Приїхали. Петро кинув оком знавця - архітекта по будинках і завважив: — Будинки гарні, але дівчата ще кращі. Просто жива розкіш на струнких ноженятах.

Якраз, коли я заїздив, щоб запаркувати авто, надійшли аж три зразу. Вистругані, як сосни, і повільні в руках, мов їви на продуві...

— Подивися, подивися! — крикнув Петро.

Я відвернув голову, щоб поглянути на ці три кралі, і — тарах в сусіднє авто. Виліз, дивлюся, а передній ліхтар скоробився, задер голову на потилицю й ніби каже: „А це тобі, безбожнику, кара за те, що оглядався за гарними дівчатами, а може й молодицями!"

— Скло б'ється, значить, буде щастя! — крикнув Петро.

— Еге ж! — одрубую другові. — Навіть знаю, скільки коштуватиме це щастя, — точнісінько 25 долярів і 75 центів!

Переодяглися ми з Петром і — до „Веселки". Подала нам холодну „Кока - колу" така симпатична русявка, що мій приятель випив аж сім пляшок підряд, щоб всебічно й належно до неї приглянутися.

Посідали ми на терасу коло „Веселки". А вона така простірна, що на ній не то танцювати, а й літаки можна причалювати. Дивимося на басейн, а його з лівого боку обліпили старші й дітвора, а з правого віночком — дівчата. Засмалені, прирум'янені...

Пішли ми на тенісовий корт і подивляли тих, що грали відбиванку. Підплигують веретенцями засмажені сонцем тіла, а за ними слідком ваше серце.

— Слухай, — каже Петро, — звідкіля цей наш Союз назбирав стільки тієї жіночої краси? Мабуть, позвозив з усіх континентів.

Як бачите, ми так обидва з моїм колегою захопилися тим „союзовим жіноцтвом", що навіть і про їжу забули. Аж коли шлунок почав стягатися у сто вузликів, пригадали, що вже обідня пора. Зайшли насамперед у ждальню, а опісля вітальню. А вони такі простірні, що в непогоду міг би у них „Тризуб" чи „УСК" футбола грати. Розглядаємося. Всюди симпатичний народ, але таки найсимпатичніші дівчата... та...

В їдальні підійшла до нас струнка чорнявка.

— Панове, мабуть, перший раз гостюєте у нас в цьому сезоні? А здалека?..

— Я — з недалекого, галасливого Ню Йорку, а мій приятель аж з-під бігуна прибився. Точніше з Канади.

— А що будете їсти?

вже навіть виделку взяв.

— Вас! — одказує Петро. І все, що ми тоді їли з Петром, смакувало й після шабрю, як то кажуть поети. Так нас, бачите, запаморочила та чорнявочка.

По кількох днях духового пиру я з розшматованим серцем і тугою покинув „Союзівку", а Петро залишився в тому гірському раю ще на місяць.

І вчора несподівано вночі телефон:

— Тут говорить Петро!

— Ну, що нового?

— Багато, і то не гарного, а розкішного... Ти знаєш, що я женюся з тією інжирщою, чорнявою бекбінкою?!

— Але розкажи точніше, з котрою, бо їх там просто хмара, і кожна з-поміж них найкраща.

— З тією, що подавала нам до столу, коли ми перший раз обідали...

— Еге ж — кажу — пам'ятаю.

— Ти знаєш, що вона тоді мені, мабуть, у курячі крокети „любчика" поклала. Прилип я до неї з того часу так, що вчора й освідчився...

— І?..

— Оберігайся ж і перестережи знайомих, особливо тих підтоптаних кавалерів, як Ікер і Понеділок, щоб не їли на Союзівці курячих крокетів, бо вони їх там кохалим начиняють!..

І Петро зареготався з такою силою, що моя телефонічна слухавка мало не луснула.

Всячина

Доганяють Америку. Один з американських кореспондентів, що довго жив у Москві, оповідає, яка складна справа купити там бензину для автомобіля. В 5-мільйоновому місті є тільки одна газолінова станція, де чужинець може купити бензину. Від центру міста до неї біля трьох миль, і біля неї завжди стоїть велика черга авт. Спочатку ви мусите післати листа в спеціяльне бюро, яке видасть вам дозвіл на купілю бензини. В призначений час ви приходите туди і дістаєте ордер на певну кількість бензини. З цим ордером ви мусите йти в інший кінець міста, де вам видадуть квитанцію, що ви заплатили гроші і маєте право дістати бензину. Тоді ви автом їдете до газолінової станції і там стаєте в чергу, що займає часом коло години. До того гаражі, де ви можете тримати своє авто, часам так далеко, що туди треба їхати трамваєм. На вулиці тримати авто не можливо, бо обов'язково щось вкрадуть, або якусь частину мотора або хоч прилад до витирання переднього скла.

Батьки! Зв'яжіть долю ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена!

✝

Ділимося з Друзями та Знайомими сумною вісткою, що дня 20-го липня ц. р. відійшов у Вічність, на 62-му році життя,

бл. п. Дмитро ГАРАНДЖУК

довголітній член ОУН, кооператор та відомий громадський працівник.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВІДДІЛ ООЧСУ — Лос Анджелес

ПОДЯКА

Дня 8-го квітня ц. р. упокоївся в Бозі в Реґенсбурґу, Німеччина, після тяжких 16-літніх терпінь, наш ДРУГ І ОДНОСЕЛЬЧАНИН

бл. п. Михайло ДІЛАЙ

Старанням п. П. Петришина з Реґенсбурґу і завдяки щедрим жертвам Його Друзів і Односельчан, цього місяця буде поставлений пам'ятник на Його могилі.

Щира подяка належиться всім Жертводавцям, а також Збірщикам, панам: Е. Борейкові і І. Калиничеві за їхній труд у переведенні збірки на пам'ятник.

Свої пожертви зложили такі особи: Е. Борейко 20 дол., М. Березій 15 дол., Т. Дерешицька 20 дол., В. Галай 10 дол., Т. Джус 10 дол., М. Луцик 10 дол., Лобур 5 дол., Любомирська 2 дол., І. Калинович 15 дол., Я. Кецко 20 дол., А. Калиничий 20 дол., М. Мавеська 2 дол., С. Рудий 4 дол., Г. Сомич 20 дол., Г. Поляк 10 дол. і Я. Тростинецький 30 дол.

Сердечне Спасибі всім Жертводавцям і хай Господь нагородить їх сторицею за їх добре серце.

Я. Т-кий

НОВІ ВИДАННЯ

„БІО-БІБЛІОГРАФІЯ ЯРОСЛАВА РУДНИЦЬКОГО.

Недавно появилася з друку „Біо-бібліографія Яр. Рудницького" в опрацюванні д-ра М. І. Мандрики, а в виданні УВАН (Winnipeg, 1961). Це — в п'ятидесятиліття д-ра Яр. Рудницького, президента УВАН в Канаді.

Кілька дат про його життя беремо з названої книжки:

Яр. Рудницький народився в Перемишлі 28 листопада 1910 р. Ходив до гімназії в Стрию, а університетські студії покінчив у Львові 1937 р. докторатом із славістики.

В 1937 р. виїхав закордон і студіював у Берліні й Парижі. Габілітувався в Українському Вільному Університеті в Празі 1940 р. і також в Карловому Університеті 1943 р. Викладав славістику й українську мову в Празі, а відтак у Мюнхені. В 1945 р. провадив семінар слов'янської лінгвістики в університеті в Гайдельберґу, Німеччина.

Яр. Рудницький приїхав до Канади в 1949 р., де розпочав працю як директор і викладач Осередку Української Культури і Освіти — ОУКО — в Вінніпеґу. Вже у вересні цього самого року почав викладати славістику в Університеті Манітоби, як асистент-професор. В 1959 р. надано йому звання професора славістики.

Д-р Яр. Рудницький є членом УВАН, НТШ і багатьох американських та канадійських наукових товариств. Є також членом французького, шведського та бельгійського наукових товариств. Він брав участь у численних міжнародних конгресах мов і літератур, а також у канадійських та американських лінгвістичних конвенціях. Його добрі приметою є здатність контактуватися з організаторами конгресів і здобувати собі приятелів; тому з'єднав собі признання в міжнародних наукових колах, а зокрема в лінгвістиці. Він був теж дорадником Конгресової Бібліотеки у Вашингтоні в 1956 р. Він є редактором або співредактором декількох лінгвістичних видань. В УВАН видає серію ономастики — досі 24 випуски, — в цьому видання праць кількох професорів світової слави (Унбеґави, Тібор і ін.).

Почав писати в 1933 р. у „Рідній мові" про говори. Дав студію про наростки. Цікавився спорзовою термінологією. Цікавився українськими племенами, як бойки, лемки і гуцули. Давав пояснення назв різних місцевостей і старався упорядкувати українські географічні назви. Всіх праць його є більше як сімсот п'ятдесят. Назвемо деякі з них, що вийшли окремими виданнями: Lehrbuch der Ukrainischen Sprache, Leipzig, 1940, Український наголос, як функційна проблема, 1942 р., Українсько-німецький словар (у співпраці з З. Кузелею), 1943, Нарис української діалектології, 1946, Наголос у Шевченковій поезії, 1947, A Modern Ukrainian Grammar, 1949 (у співпраці з д-ром Ю. Луцьким), Звукова система. Словник. Стара Доба. Правопис (Українська Енциклопедія), Readings in (1) Ukrainian, (2) Russian, (3) Polish Folklore, Winnipeg, 1951-1953, З подорожі по Америці, 1956, З подорожі до Скандинавії, 1957, З подорожі по Канаді, 1945-49, Шевченко і Бернс, 1959, Нові поеми Пушкіна, Шевченка, 1959, Слово і назва Україна, 1951, і ін.

Писав про праці таких учених, як Борщак, Брок, Грицак, Бурґгардт, Зілинський, О. Колесса, В. Кірконел, Ю. Кміт, В. Кубійович, І. Огієнко, Д. Попович, О. Синявський, Р. Стоцький, Ст. Стоцький. Писав про твори таких письменників: Антонич, М. Вовчок, Клен, Олесь, Шевченко, Филипович, Франко і ін.

Доробок д-ра Рудницького в ділянці мови вартісний. Він найбільше цікавився українськими говорами, наголосом і назвознавством. З нього також добрий літературний критик.

З українців він має чи не найбільше зв'язків з ученими різних країв, і таким чином може поясняти становище української мови й культури в світі. Тепер він працює над етимологічним словником української мови й треба уможливити йому здійснення цього вартісного задуму. З нагоди ювілею бажаємо йому доброго здоров'я та пригожих обставин до дальшої праці.

Д-р Вол. Безушко

„СМІХ КРІЗЬ СЛЬОЗИ". Написав о. Семен Іжик. Вінніпеґ, 1961, стор. 207, велика вісімка, накладом Видавничої Спілки „Поступ".

У нас відносно мало мемуарної літератури. Прийнявся звичай, що, мовляв, тільки „спенсіоновані" чи „рітаєрд", тобто в старшому віці, повинні писати спомини. Проти цієї засади виступив о. С. Іжик й дав українському читачеві об'ємисту книжку своїх переживань за роки від 1939 до 1947.

Спомини поділяються на три підрозділи: „Так було на Лемківщині 1939-1943", „Звущання в німецьких тюрмах і концтаборах 1943-45" й „Життя на скитальщині 1945-47". Вісім повних років глибинних переживань, а з тим кольоритні картини життя, довкілля автора й цілої спільноти.

У вступі автор заявив, що „лише спомини так, як бачив і сприймав". І тут саме перша цінна риса цих багатих споминів. Хоча, каже автор, у вступному слові „не добираю ані спеціальних слів, ані стилю", однак белетристичний дар автора цікаво переповідати переживе додає другу корисну рису його картинам. Третя додатня риса цих споминів — це тісне зазублення переказаного з життям нашої спільноти на рідних землях в часі воєнної хуртовини, а опісля на еміграційних роздоріжжях. В споминах цих український історик знайде багацько історичного матеріялу. напр. в підрозділах: „Національна нетерпимість в кацеті" (44), „Перший соборчик в Ганновері" (160), „Контакт з Канадою й поміч з Канади" (155-158), „В обороні Української Католицької Церкви" (166), „Ліга Українських Політичних В'язнів" (174), „Митрополит Полікарп" (195). Врешті ще одна риса цих споминів — це релігійність. „В молитві знайшов я спокій" (стор 66). Оцінка проблем зі становища християнської етики, напр. „За такі звірства Божа кара напевно стріне Гітлера", ст. 11. В споминах чергується галерея картин. релігійних практик автора як священика, пов'язаних зі життям цілої спільноти. Десятками таких підрозділів можна дати один символічний. Це — молитва й праця автора.

Вкінці найбільш маркантна риса цих цікавих й багатих на образи й переживання споминів — це гумор автора. Правдивий „сміх крізь сльози", і то в ситуаціях, коли безнадійність огорнула б багатьох. Цей гумор відсвіжує картини й тому ще їх читається з великим й непослабним зацікавленням від першої до останньої сторінки.

Малим недотягненням автора в композиції є брак змістового індексу. Потреба в цьому виявляється тоді, коли робимо підсумки заторкнених в творі проблем. Такий індекс і навіть звичайний зміст підназаголовків значно влегшували б таку працю. Зате великою провиною у виданні є газетний папір замість доброго книжкового. Але це треба віднести радше на адресу видавців. Гарно репрезентується видання назовні своєю мистецькою окладкою роботи Мирона Левицького.

М. Г. Марунчак

МОЛОДЕ ПОКОЛІННЯ НЕ ЗАБУВАЄ...

АБІТУРІЄНТИ III. ВИЩОГО КУРСУ

1962 1972

Горішній ряд зліва — члени Матуральної Іспитової Комісії Шкільної Ради УККА: проф. І. Бойкевич, дир. М. Губчак (представник УККА), дир. школи проф. А. Антонович, Ігум. о. І. Лотоцький, ЧСВВ, проф. Д. Шумей (голова), дир. О. Левицький (інсп. Шкільної Ради УККА), проф. М. Губчак. У другому ряді посередині: проф. Л. Боднарук, опікун класи. — Абсольвенти (згори вниз), 1-ий ряд: У. Валух, А. Гоголь, Х. Лушпинська, Х. Бараболяк; 2-ий ряд: В. Овчарук, Ю. Процик, Н. Комарницька; 3-ій ряд: В. Барановська, А. Шевченко, З. Бабій; 4-ий ряд: І. Воробець; 5-ий ряд: О. Косак, О. Вірщук, П. Павліш; 6-ий ряд: О. Пуцій, З. Боярський, Л. Целевич; 7-ий ряд: О. Полинська, М. Кульчицька, О. Скробач, Н. Березецька.

Як кожне українське скупчення, шикагівська громада пишається своєю школою українознавства. Ця школа є не тільки найбільшою на терені ЗДА, але й випустила найбільшу кількість абсольвентів. Щороку випроваджає вона певну кількість студентів і студенток у світ.

Учителі школи з посвятою навчають їх, ведучи до остаточної мети їхнього шкільного життя — до матури. Цього року 21 учнів осягли цю мету і 12 травня склали письмовий іспит з української літератури і історії. Ще тяжчим днем була субота 19 травня, коли студентки і студенти стали до усних іспитів перед Комісією під проводом її голови, проф. Шумея і інспектора Шкільної Ради УККА проф. О. Левицького.

Хоча присутніми не були, але всі згадували з вдячністю проф. Марію Овчаренко, яка довгі літа віддала праці для своїх учнів, і проф. Зенона Синилка — колишнього їх учителя історії і географії.

Вислід іспитів був напрочуд добрий, бо з 21 учнів 8 склали їх з відзначенням.

16-го червня студенти отримали річні свідоцтва і дипломи на святі, влаштованому з нагоди закінчення шкільного року. Ввечері того самого дня батьки учнів упорядили спільну вечерю в честь учителів і своїх доньок та синів. Вечеря пройшла дружньо і весело. Багато гумору додав присутній гість, отець ігумен і парох І. Лотоцький своїми дотепами. Тут учителі попрощалися з своїми учнями і побажали їм найліпших успіхів в майбутньому.

По вечері матуристи пішли спільно на забаву „Козак в Америці", що її влаштувала Українська Студентська Громада. Нових студентів привітав теплими словами голова Громади — Богдан Сацюк. Під звуки вальчика, відіграного в їхньому намірі, матуристи забавлялися...

Молодий цвіт України процвітає і ніколи не забуває, що росте для України і поширення її слави.

Надія Березецька
(матуристка).

Думки на часі

„Якщо ваші діти не будуть знати мови своїх батьків і дідів, то вони можуть забути про свою Церкву і свій нарід". — Цю думку висловила одна французька патріотка на конференції вчителів українських католицьких шкіл, яка відбулася у Дітройті в квітні цього року. Подібні думки висловлювали не раз і наші патріоти.

Навчити дітей рідної мови, подбати, щоб вони набули знання рідної мови — це обов'язок батьків. Батьки — перші учителі своїх дітей. Навчання рідної мови починається від колиски. Розговірною мовою батьків з дітьми завжди повинна бути рідна мова. Діти, які в молодому віці не набудуть початків знання рідної мови, стають згодом байдужими до неї, до своєї Церкви, до своєї національної спільноти і, звичайно, відчужуються від рідного середовища.

Навчати дитину читати й писати рідною мовою можна починати вже на шостому році її життя. Діти, які вживають удома тільки рідної мови, мають в тім віці вже сякий - такий запас українських слів і зворотів і тим самим достатню підготову. Навчання української мови, побіч англійської, натрапляє на значні труднощі тоді, коли українська мова є чужою для дитини. А це вже є вина не дитини, а її батьків.

Навчання предметів українознавства в наших школах нижчого ступеня не повинно обмежуватися читанням, писанням та граматикою. Треба вчити дітей також співу народних і церковних пісень, української літератури, історії та географії України, очевидно, українською мовою і з українських підручників. Починати це треба вже з п'ятого року навчання рідної мови. Само собою розуміється, що і навчання релігії повинно відбуватися в українській мові і з українських підручників, бо вона є частиною навчання рідної мови.

Треба признати, що наші вчителі вкладають багато праці, щоб побороти всякі труднощі при навчанні предметів українознавства. Хоч і не всі вони кваліфіковані педагоги, проте успіхи їхньої праці для всіх очевидні.

Обов'язок кожного українця знати свою рідну мову. В першу чергу повинні знати її і постійно користуватися нею ті особи, які працюють в наших організаціях та установах. Ніколи не пізно почати вчитися рідної мови. Нині маємо всі можливості до цього. Тому із запалом берімось вивчати свою рідну мову!

Дмитро Бречка

„Руская душа"

У Московії без змін. Були „враґі народа", тепер „антипартійна група", форма змінена, але суть та сама.

Хочу оповісти про один автентичний випадок. Було це в 1945 році; після закінчення війни, в Празі, столиці Чехо-Словаччини, а місті традиційної симпатії до москалів.

Чехи, оточені німецьким морем, орієнтувались все на москалів.

У Празі, в часі між першою і другою світовою війною, не раз москалі - студенти викликали у чехів захоплення навіть своїми безпеками на вулиці і піснями, без огляду на те, чи то був „Інтернаціонал", чи „Боже, царя храни". Звичайно вони співали одне і друге напереміну.

В роках другої світової війни промосковські настрої в Чехо - Словаччині зросли ще більше.

Було це під час обіду в домі мого знайомого. На цей обід між іншими був запрошений москаль - майор. Цей чоловік був предметом заінтересування і симпатій цілого товариства. Всі слухали з увагою його розповіді про воєнні переживання і життя в Совєтському Союзі. Очі всіх, повні захоплення і признання, були звернені на москаля, а він в почутті власної поваги, піднесеним голосом розповідав і розповідав...

Саме в той час радіо подало новину, що в Англії зайшла зміна уряду, що Черчілл уступив, а Етлі перебрав владу. Цю новину було подано в чеській мові. Один з гостей вияснив її майорові по-російськи.

— А он єво не уничтожил? — запитав, здивований москаль.

Коли ніхто на це не відповів, майор, очевидно, подумав, що присутні не зрозуміли його, і поставив питання виразно:

— Чи Етлі, як прийшов до влади, не розстріляв Черчіла?

Всі остовпіли. Кожний зрозумів, що в той момент відкрилась у усій своїй наготі дика і брутальна душа москаля, — душа, яка не знає демократії, не знає толеранції.

Блискавкою в думці промайнули образи з історії Московії: Іван Грізний, Петро, Катерина, Распутін, Сталін, опричники, НКВД, каторга, Сибір, Соловки, Катинь.

В одному реченні москаля, в одному слові „уничтожіть" ціла історія Московії, дух Московії.

Навіть Хрущов, прийшовши до влади, „уничтожил" Сталіна, хоч той уже й помер перед тим.

П. В.

Зі спорту

„Америка", Бразилія — „Белененсес", Портуґалія 2:1

В середу, 1-го серпня, відбулися перші фінальні змагання між чемпіонами першої та другої групи М. Ф. Ліґи. Перемогу здобули бразилійці після важкої та вирівняної гри. Бразилійці мали перевагу в першій півгрі, але після перерви та здобуття перших воріт півдневі американці почали грати дефензивно і тоді портуґальці робили враження кращої дружини. На три хвилини перед кінцем портуґальці здобули вирівняння, проти якого протестували бразилійці, покликуючись на „офсайд", який сигналізував лінійний суддя. Головний суддя МекЛін-вишвився досить непорадним, бо спершу признав ворота, опісля рішився відкликати їх на основі твердження бічного судді, а вкінці таки приверную перше рішення, коли інтервеніювали присутні на змаганнях чинники Американського Футбольного Союзу. Хвилину пізніше бразилійці, які невдоволені рішенням судді навіть збиралися покинути грище, здобули вирішальні ворота з гарного випаду їхнього запасного середнього напасника.

„Америка", Бразилія — „Белененсес", Портуґалія 1:0

Другою перемогою у фінальних змаганнях бразилійці остаточно виборюли право на участь у великому фіналі проти чехословацької дружини „Дукля", яка здобула чемпіонат М. Ф. Ліґи минулого року. В цих змаганнях бразилійці та портуґальці у неділю 5-го серпня грали перед з зміненим щастям. Бразилійці вже в третій хвилині здобули ворота, які вирішили змагання. В другій півгрі портуґальці мали нагоду вирівняти з карного, якого стріляв їхній чапитан мимо воріт. Крім карного було ще багато догідних нагод не лише вирівняти, але і вирішити змагання в користь портуґальців.

У вислідi відбутих двох фінальних гор між чемпіонами груп до великого фіналу стануть вже в наступну середу в Шикаго та в неділю в Ню Йорку на Трайборо Стадіоні „Америка" з Бразилії і „Дукля" з Чехословаччини. Остаточний чемпіонат М. Ф. Ліґи та Чашу Америки здобуде та дружина, яка в двох відбутих змаганнях здобуде більше число воріт.

В. С.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel. GR 3-3550 New York City
Юрій Тис: „НА СВІТАНКУ" — ціна $4.50
Юрій Тис: „ЗВІДУН З ЧИГИРИНА", іст. повість — ціна $3.00

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

TOOL & DIE MAKERS
до малих робіт. Постійна праця. Досконала платня. Також потрібно
ENGRAVERS & WRIGLERS
ALUMINUM
PHILLIP H. MEISE INC.
55 W. 21st Street
NEW YORK 10, N. Y.
OR 5-6202

MALE & FEMALE

ОПЕРАТОРКИ
Досвід при дитячих плащиках. Добра платня. Постійна праця. Приємні умовини.
LITTLE DARLING COAT
1333 Broadway (9th Floor)
NEW YORK CITY
WI 7-1997

REAL ESTATE

COUNTRY HOME
20 акрів, частинно критих деревами, високе положення, гарний вид. 10 кімнат, дім з 2-ма лазничками, всі дорогоцінні, також добрий на літнисько. Відновлений і в доброму стані. Продається із втратою через старшеть вік. $9,500, готівки — $200. Пишіть до:
W. E. WALLEN
R.D.1, Box 159
Mechanicville, N. Y.

PLAINVIEW
Ранч, 3 спальні, приб. гараж, догідне обладнання, вітальня з коминком, килими, вмик. кухня, пральня, машина до миття посуду, березові шафки, викінчений підвал з їдальнею і вел. кімнатою, збуд. шафи, умивальня, окреме огрівання. Оплачена стіна в видом на вел. город, арт. вміщ. город, травники дерева. $22,500 без посередника. Телефонуйте:
WE 8-1369

РІЗНЕ

ДО ВИНАЙМУ
УМЕБЛЬОВАНІ КІМНАТИ
на одну особу, малу або більші родини. Близько до пляжі. Помірковані ціни за день, тиждень, або місяць.
Mrs. Stella LIPSKA
16 S. Florida Avenue
ATLANTIC CITY, N.J.

Цар-Соловей
Брошура — $0.30
тверда оправа — $0.75
Замовляйте у:
SVOBODA
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J.

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 10-го СЕРПНЯ 1962:

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 371, в год. 8:00 веч., в Січовій залі. Просяться члени прибути на Збори і вирівняти свої вкладки. — Ю. Баращок, секр.

ДІТРОЙТ Миш. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 75 не матиме своїх Місячних Зборів у місяці серпні. Свої місячні вкладки і залеглості, члени зможуть заплатити кожного тижня у п'ятницю і суботу, від год. 7-9 веч., в залі УН. Дому, при вул. Мартин і Мичиген. Просимо довгуючих членів вирівняти свої залеглості. — А. Леськів, рек. секретар.

СУБОТА, 11-го СЕРПНЯ 1962:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 270, в год. 8:00 веч., в УНДомі. — Ф. Савчук, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 12-го СЕРПНЯ 1962:

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, в год. 2:00 по пол., в домі Союзу в Раритані, Ню Джерзі. Просяться всіх членів прибути. — Управа.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 182, в год. 2:00 по пол., в залі української православної церкви, при 45-47 Норе Аве., в Пассейку, Н. Дж. — М. Філь, секр.

БАЛТІМОРЕ, Мд. — Місячні Збори Б-ва Пресвятої Тройці, Відд. 320, в год. 1:30 по пол., в Українському Городі, Клюбі — 3101 O'Donnell St. Просяться всіх членів прибути на означений час. — І. Малко, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Побір місячних вкладок Б-ва св. Івана Хрестителя, Відд. 76, в Українській Централі, при 180 Вільям вул. Довгуючі члени нам пригадуються про вирівнання залеглих вкладок, як також вплачування вкладок. До відібрання є чеки-дивіденда. — В. Салабун, секр.

Вийшов друком
новий літературний твір відомого автора
Миколи ПОНЕДІЛКА
„ГОВОРИТЬ ЛИШЕ ПОЛЕ..."
(Збірка нарисів, новель і оповідань)
Літературний редактор: В. ДАВИДЕНКО.
Суперобкладинка й ілюстрації: ГАЛИНИ МАЗЕПИ.
Сторін — 320.
ЦІНА КНИЖКИ: брошурована $4.00
тверда полот. оправа $5.00
Замовляти можна:
SVOBODA
83 Grand Street — Jersey City 3, N.J.

Антологія поезії полеглих, розстріляних, замучених і засланих українських поетів в р.р. 1920-1945,
„ОБІРВАНІ СТРУНИ"
Вибір передмова й довідки
БОГДАНА КРАВЦЕВА
Ціна $3.00 — Замовляти:
Svoboda Book Store
81-83 Grand St., JERSEY CITY 3, N. J.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

• ПРАЦЯ •

Друкарня „СВОБОДИ"
пошукує ДО ПРАЦІ:
1). СКЛАДАЧА — ЛІНОТИПІСТА
2). ЛОМЩИКА — МЕТРАНПАЖА
— ПЛАТНЯ ЗА УМОВОЮ —
Особисті або листовні зголошення:
„SVOBODA"
83 Grand Street — Jersey City, N. J.

ВЕСЕЛКА
ЖУРНАЛ
для
ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ
з кольоровими ілюстраціями
Виходить кожного місяця у Видавництві „СВОБОДА" заходами Українського Народного Союзу.
Редагує КОЛЕГІЯ з членів
Об'єднання Працівників Дитячої Літератури.
РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА у ЗДА $4.00
у інших країнах — рівновартість тієї суми.
Ціна окремого числа 40 центів.
Адреса:
"SVOBODA" — "VESELKA"
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J., USA

UNITED REAL ESTATE CO.
ЯКЩО МАЄТЕ ЧАС І ЗАЦІКАВЛЕННЯ,
то огляньте
оцих 8 новеньких мурованих ДОМІВ, які викінчується на солідному ґрунті, в добрій дільниці RICHMOND HILL, бл. до сабвею і української церкви. — 2 помешкання по 5 кімнат, в 3-му професійному помешканні 2½ кімнати. Входи у формі вестибюлів. — 3 лазнички і гаражі. Ціна середніх домів $32,750. Готівки $7,750. Ціна крайніх домів $33,500. Готівки $8,000. Морґеджі за 5¾% на 25 років. — Ці доми покривають всі свої видатки. Власник живе без доплат. Можете їхати прямо туди, або до нашого біора. Ці будинки є при 113 і 114 вул. недалеко 95 Евеню.
Рівною пропонуємо оглянути ДОМИ у FOREST HILLS, JAMAICA HILL, JACKSON HGHTS і ASTORIA.
КУПУЙТЕ ТЕПЕР
І ПІД ОСІНЬ ВИ БУДЕТЕ У ВЛАСНІЙ ХАТІ.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA 32, N. Y.
Tel.: OL 8-6330

ТАРЗАН, ч. 4885. На слідах Стіла!

Джан Вілліямс, Тарзан і льояльні тварини ішли за слідом Девіда Стіла.

Слід їхніх розшуків ставався свіжим, коли вони продовжували затісняти коло.

Але нагло, безнадійно зникли всякі сліди над берегом річки. Запізно! — застогнав Джан. — Вони поїхали човном!